

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **K. Y.**, narozený dne X.
státní příslušnost Republika Uzbekistán
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2024, č. j. OAM-1164/ZA-ZA15-ZA03-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2024, č. j. OAM-1164/ZA-ZA15-ZA03-2024, kterým žalovaný rozhodl o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), z důvodu nepřístupnosti podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že řízení o předmětné žádosti bylo zastaveno pro nepřípustnost žádosti a související duplicitu uplatněné argumentace, kdy žalobce v pořadí první žádosti uplatňoval především ekonomické důvody, pro které se odmítá navrátit do domovského státu, zatímco druhou podanou žádost postavil na humanitárních důvodech, kdy poukázal na skutečnost, že mu hrozí pronásledování pro neuhrazené pohledávky, kterým není schopen dostát, pokud by pobýval v domovské státě, neboť tam nenachází možnosti výdělků, protože má za to, že se nachází v bezvýchodné situaci, a to i s ohledem na skutečnost že je nucen živit manželku a tři společné děti.
3. Žalobce pokládá napadané rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť se nijak nezaobírá možnostmi udělení humanitárního azylu, potažmo doplňkové ochrany, nedostatečně posuzuje bezpečnostní situaci v domovském státě žadatele a nenabízí podklady vyvracející tvrzení žalobce stran nebezpečnosti pobytu jeho osoby v Uzbekistánu.
4. Je-li proces hodnocení důkazů založen na jejich pořízení a následném vypořádání (a to nejprve izolovaně a poté ve vzájemném kontextu), žalobce má za to, že v tomto ohledu rozhodnutí zaostává (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 17/2007-66).
5. Z odůvodnění rozhodnutí nevyplývá, co si správní orgán myslí o důvodech obav žalobce, chybí komparace s odůvodněním první žádosti žalobce, pro kterou pokládá správní orgán nyní projednávanou věc za duplicitní žádost.
6. Sekundárně pak žalobce namítá, že správní orgán stran první žádosti odkazuje na související spisový materiál, resp. související rozhodnutí, navzdory tomu, že se s tímto tématem musí přímo vypořádat v odůvodnění vlastního rozhodnutí, které má být komplexní a nemá se omezovat na odkazování na jiné zdroje, jejichž obsah není v odůvodnění rozhodnutí interpretován.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil, shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Navrhl žalobu zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

8. Žalobce podal dne 21. 7. 2023 první žádost o udělení mezinárodní ochrany, téhož dne poskytl údaje k podané žádosti. Uvedl, že je uzbecké státní příslušnosti, nikdy nebyl členem politické strany ani hnutí, ani se nikdy neangažoval v politice. Je X., X. V Uzbekistánu bydlel ve vesnici X., oblast X. Z vlasti vycestoval X do X., poté cestoval přes X. do ČR, kam dorazil v X. Měl X. vízum a český výjezdní příkaz, o mezinárodní ochranu nikde nežádal. Žadatel si myslí, že je v Uzbekistánu trestně stíhán, ale neví to jistě. K důvodům své žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že si asi v roce X. půjčil peníze na koupi auta, tři roky auto splácel v menších částkách. Když mu zbývalo splatit X. USD, člověk, kterému peníze splácel, mu řekl, že auto není jeho, ale je napsané na osobu, která je po smrti, a že neví, kdo na žadatele auto přepíše. Pohádali se a poprali se, někdo to natočil na video, kde je vidět, že žalobce toho člověka udeřil. Nakonec se dohodli a žadatel si auto nechal. Po nějaké době přijela policie, že auto ukradl. X. mu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

sdělila, že mu přišlo předvolání. Dne 21. 7. 2023 byl proveden pohovor k první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žadatel uvedl, že neví, kdy se rozhodl vycestovat z vlasti, domovskou zemi opustil, protože se staly události ohledně koupě auta od člověka, který mu ho potom nechtěl dát. Žalobce dostal nabídku, že když auto vrátí, dostane peníze nazpět. Na to nepřistoupil, protože nevěřil, že by se tak stalo. S autem v současné době nikdo nejedí, je hlášené jako kradené. Na nikoho se o pomoc neobrátil, protože je to on, kdo někoho udeřil. V Uzbekistánu je taková situace, že když někdo někoho udeří, může za to jít do vězení. Daný incident s rvačkou se stal asi X. měsíců před odjezdem do X. Žalobce si myslí, že v případě návratu by mu hrozily výhrůžky. Muž na žalobce podal trestní oznámení, ale už v době, kdy žalobce nebyl v Uzbekistánu. Žalobce z vlasti vycestoval zhruba X. měsíců po rvačce, a to z důvodu, že situace ohledně koupě auta nebyla vyřešitelná. Aby požádal o udělení mezinárodní ochrany, mu poradil kamarád. Žalovaný shromáždil informace ohledně bezpečnostní a politické situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Konkrétně Informaci OAMP: Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky o oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 3. 3. 2023, Freedom House: Svoboda ve světě 2023 – Uzbekistán ze dne 28. 6. 2023 a Informace MZV ČR: Uzbekistán – Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana ze dne 24. 5. 2022.

9. Dne 4. 12. 2023 bylo vydáno rozhodnutí, č. j. OAM-969/ZA-ZA11-ZA22-2023, podle kterého se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje. Žalovaný uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce nebyl politicky aktivní, neuděluje se mu azyl podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobcovy problémy ve vlasti neměly jakoukoliv souvislost s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo zastáváním určitých politických názorů, a proto mu nebyl udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Na žadatele sice bylo podáno trestní oznámení, oznámení však nesouvisí s žádnou z uvedených oblastí, trestní oznámení bylo podáno na základě videa, ze kterého je zřejmé, že žadatel fyzicky napadl jinou osobu. Pokud jde o udělení humanitárního azylu, žalobce je dospělý, plně svéprávný, ani netrpí žádným závažným onemocněním, které by mu znemožňovalo odcestovat zpět do vlasti, rodinu má ve vlasti, žalovaný neshledal, že by šlo o případ hodný zvláštního zřetele. Pokud jde o doplňkovou ochranu, žalobce podle žalovaného neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu v případě návratu do vlasti hrozil trest smrti. Podle Informaci OAMP: Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky o oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 3. 3. 2023 uzbecké zákony trest smrti nepřipouštějí. Žalovaný dále konstatoval, že žalobci nehrozí v zemi původu ani mučení, jiné kruté nebo nelidské zacházení. Žalovaný dále poznamenal, že institut mezinárodní ochrany neslouží k vyhýbání se trestnímu řízení, pokud jeho podstata není relevantní z pohledu mezinárodní ochrany, což se o rvačce a sporu o vlastnictví auta říct nedá. Podle informace Freedom House: Svoboda ve světě 2023 – Uzbekistán ze dne 28. 6. 2023 je mučení v Uzbekistánu zakázané a uzbecká vláda aktivně zavádí opatření k eliminaci tohoto jevu. V Uzbekistánu podle Informace MZV ČR: Uzbekistán – Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana ze dne 24. 5. 2022, funguje úřad ombudsmana, který je považován za efektivní při řešení problémů, které se netýkají vysokých úředníků či jiných citlivých záležitostí. Pokud jde o výhrůžky ze strany osoby, se kterou byl žalobce v konfliktu, může se žalobce podle žalovaného obrátit na policii ve své domovské zemi nebo na jinou instituci. Podle Informace MZV ČR: Uzbekistán – Činnost policie ve vztahu k ochraně

práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana ze dne 24. 5. 2022, je policie průměrně fungující a schopna ochránit žalobce před hrozbami násilí ze strany soukromých osob. Žalovaný připomněl, že žadatel uzavřel o koupi auta písemnou smlouvu, není tedy důvod předpokládat, že by nebyl schopen se domoci spravedlnosti, pokud využije možnosti, které mu dává uzbecký systém. Vedle toho žalovaný konstatoval, že v zemi původu žalobce neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žadateli považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

10. Zdejší soud žalobu proti prvnímu rozhodnutí zamítl rozsudkem ze dne 13. 6. 2024, č. j. 19 Az 1/2024-41. Soud shrnul, že žalobce svůj azylový příběh popsal tak, že měl se soukromou osobou spory ohledně koupě auta, s touto osobou se žalobce pohádal, udeřil ji, někdo to natočil, po odjezdu žalobce z vlasti bylo podáno na žalobce trestní oznámení. Žalobce má automobil i s technickým průkazem doma, ale obává se, že by mu ho zabavili, kdyby s ním jezdil. Pokud by se do vlasti vrátil, hrozilo by mu vyhrožování od zmiňované osoby, vlast opustil právě kvůli z jeho pohledu neřešitelné situaci ohledně koupě auta. Jiné problémy ve vlasti neměl, neměl žádné potíže s policií ani státními orgány, nikdy nebyl politicky aktivní. Žalovaný v napadeném rozhodnutí hodnotil tento azylový příběh z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany, soud k hodnocení žalovaného neměl výhrad. Soud konstatoval, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti ani při pohovoru neuváděl nic o hrozbě mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, vážného ohrožení života a lidské důstojnosti, ani že by v jeho vlasti mělo jít o situaci svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Tyto obecné důvody hrozícího nebezpečí žalobce v žalobě nijak blíže nerozvedl a nedoložil. Žalovaný situaci v Uzbekistánu hodnotil ve světle informací o zemi původu, ze shromážděných informací nevyplývaly obavy tvrzené v žalobě, žalobce neuvedl nic konkrétního, co by tyto zprávy zpochybňovalo. Žalovanému soud přisvědčil, že skutečnosti tvrzené žalobcem ve správním řízení neměly žádný azylově relevantní rozměr. Jednání, kterému žalobce čelil ve vlasti, se nedá označit za azylově relevantní způsob pronásledování. Žalobce měl možnost využít prostředků ochrany ve své zemi původu, o toto se ani nepokusil, ač dle svého vyjádření žádné potíže s policií ani jinými státními orgány ve vlasti nikdy neměl. K tvrzení žalobce o trestním stíhání soud konstatoval, že uvedl, že trestní oznámení bylo podáno až po jeho příjezdu do ČR, doposud není zřejmé, zda žalobce je skutečně trestně stíhán. Nic nenasvědčovalo, že by šlo o některý z případů zmiňovaných judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 8. 12. 2021, č. j. 8 Azs 114/2021-46), podle které hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být azylově relevantní za předpokladu, že bude z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání významně vymykají obvyklým standardům země původu, tedy nejedná se o běžný trestní případ, ale o trestní stíhání, které je vykonstruované a je politicky či zájmově motivované a ovlivňované. K žalobní námitce, že žalobci měl být udělen humanitární azyl, soud uvedl, že podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017-28, smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených

humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil, proč situace žalobce a jím uváděné skutečnosti nemohou být relevantní z hlediska udělení humanitárního azylu. Správní orgán shrnul, že z výpovědi žadatele nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Jmenovaný je dospělý, zdravý, plně právně způsobilý, je schopen si zajistit prostředky na své životní potřeby prací. Žádné důvody hodné zvláštního zřetele nebyly shledány. Tyto úvahy lze zcela potvrdit. Soud dospěl k závěru, že žalovaný v této souvislosti vzal do úvahy všechny relevantní skutečnosti posuzované věci, nic podstatného neopominul, nic nenasvědčuje překročení mezí správního uvážení, ani zneužití tohoto institutu.

11. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost dne 22. 8. 2024, č. j. 10 Azs 120/2024-33. Nejvyšší správní soud shledal, že informace o zemi původu splňují všechna kritéria, která jsou na ně kladena, podklady byly zejména dostatečně aktuální, ministerstvo použilo větší počet relevantních zdrojů a z těchto zdrojů předložilo ucelený obraz o situaci v Uzbekistánu. Nejvyšší správní soud neměl námitek ani ohledně posouzení humanitárního azylu žalovaným a soudem. Žádné důvody hodné zvláštního zřetele nebyly shledány, úvahy žalovaného zcela odpovídaly ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu. Ministerstvo zohlednilo všechny relevantní skutečnosti posuzované věci a nic podstatného neopominulo; nic nenasvědčuje ani překročení mezí správního uvážení, ani jeho zneužití. Závěrem Nejvyšší správní soud dodal, že důvodem stěžovatelova odchodu z Uzbekistánu byl spor o převod vlastnického práva k automobilu, který si stěžovatel zakoupil a splácel. Spor vyústil v potyčku, při níž stěžovatel napadl třetí osobu; kvůli tomu je stěžovatel možná (s jistotou to neví) v Uzbekistánu trestně stíhán. Ministerstvo jeho situaci dostatečně a srozumitelně posoudilo a i Nejvyšší správní soud potvrdil jeho závěr, že stěžovatel nesplňuje žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, jak vyžaduje § 14 zákona o azylu (viz usnesení č. j. 4 Azs 320/2020-36, bod 12, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64). Usnesení nabylo právní moci dne 25. 8. 2024.
12. Žalobce dne 2. 9. 2024 podal druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že je X., X., X. pobývají v X. Žadatel je zdravý, s ničím se neléčí. Doposud nebyl trestně stíhán, nyní se domnívá, že je v Uzbekistánu trestně stíhán, sdělila mu to X., X. Nyní žádá o mezinárodní ochranu, neboť si ve vlasti půjčil na koupi vozu a vznikly mu problémy. X. se s věřitelem chtěla domluvit, chtěla mu nechat auto, muž však trval na zaplacení celého dluhu. Tyto důvody již uváděl v předchozí žádosti.
13. Správní orgán ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu vyšel z Informace OAMP; Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024, Informace OAMP: Uzbekistán - Socio-ekonomická situace ze dne 13. 3. 2024, Informace MZV ČR Uzbekistán - Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů ze dne 4. 3. 2024 a Informace MZV ČR; Uzbekistán - Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti ze dne 17. 1. 2024.

14. Žadatel se s podklady seznámil a nežádal jejich doplnění. Dodal, že před měsícem mu volal X., že u nich doma byla policie a chtěla, aby auto vrátil, jinak začnou věc prošetřovat.
15. Žalovaný v napadeném rozhodnutí srovnal důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděné v první žádosti (spor s člověkem, od kterého si koupil vozidlo, domnívá se, že proti žadateli bylo zahájeno trestní stíhání). Správní orgán v řízení o první žádosti tyto obavy žalobce posoudil. Žalovaný uzavřel, že žadatel uvádí stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se do vlasti vrátit. Žalovaný dodal, že jmenovaný může prodejci vozidlo vrátit nebo se s ním dohodnout na postupném doplacení zbylé částky. V případě, že by se jmenovaný rozhodl splatit chybějící část, je z Informace OAMP ze dne 13. 3. 2024 zřejmé, že součástí každé městské čtvrti, tzv. mahalle, v Uzbekistánu je inspektor státního Centra pro podporu zaměstnání. Ten poskytuje zejména poradenství v oblasti zaměstnanosti a pomoc při kontaktu s úřady. Jmenovaný má možnost se na inspektora obrátit, nalézt si práci, díky které by mohl auto splatit. Pokud nebude moci vozidlo doplatit, může se s prodejcem dohodnout na tříletém splátkovém kalendáři nebo se obrátit na soud, aby takový kalendář stanovil. Jestliže nebude prodejce ochotný přistoupit ani na jednu z variant, může se jmenovaný obrátit na policii, aby celou věc prošetřila. K domnělému trestnímu řízení v souvislosti se rvačkou jmenovaného a prodejce správní orgán konstatoval, že mezinárodní ochrana neslouží k účelu vyhnutí se trestního stíhání ve vlasti. V případě, že by se dotyčnému zdálo, že je ze strany policie krácen na právech, má možnost si na postupy bezpečnostních složek stěžovat u Ministerstva vnitra Uzbekistánu, případně u vrchního soudu nebo prokuratury (Informace MZV ČR ze dne 4. 3. 2024). Žalovaný se zabýval i otázkou, zda jmenovaný nebude mít po návratu do vlasti potíže ze strany státních orgánů z důvodu jeho dlouhodobého pobytu v zahraničí a shledal, že nikoliv.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“, jelikož účastníci se na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
18. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které: a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
19. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se dále zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*

20. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je hlavním účelem opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany postihnout ty případy, ve kterých se objeví závažné okolnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ve kterém je také uvedeno: „*Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu je tedy jakousi transpoziční syntézou problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tak, jak je upravena v procedurální směrnici. Z dikce citovaného ustanovení zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat: 1. je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2. musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. Ad 1. Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurální směrnice nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady.*“
21. Neshledá-li správní orgán okolnosti uvedené žadatelem za dostatečné a rozhodne o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti, stanovil Nejvyššího správního soudu ve svém rozhodnutí ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/201-96, konkrétní podmínky, která musí odůvodnění správního rozhodnutí obsahovat: „*Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“
22. Žalobce namítal, že v první žádosti uplatňoval především ekonomické důvody, zatímco druhou podanou žádost postavil na humanitárních důvodech (hrozí mu pronásledování pro neuhrazené pohledávky, je nucen X.). Rozhodnutí nehodnotilo možnost udělení humanitárního azylu, potažmo doplňkové ochrany, nedostatečně posoudilo bezpečnostní situaci v domovském státě žadatele. Obavy žalobce nebyly vypořádány, nebyla provedena komparace s odůvodněním prvotní žádosti. Žalovaný byl povinen srovnání provést přímo v napadeném rozhodnutí, neměl odkazovat na spisový materiál.
23. Žalobní námitky nejsou důvodné.
24. Předně soud konstatuje, že žalobce žádné humanitární důvody ani ve druhé žádosti netvrdil, důvody pro podání žádosti uvedl stejné. Netvrdil, že by nebyl schopen uživit svou rodinu. Žalobce svůj azylový příběh popsal pouze tak, že měl se soukromou osobou spory ohledně koupě auta, prodávající chce vrátit všechny peníze, žalobci hrozí trestní stíhání.

25. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu existují v řízení o udělení mezinárodní ochrany dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jehož žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23). Důkazní břemeno je následně rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstarat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, či usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Rámec zjišťování skutkového stavu tedy určuje sám žadatel o mezinárodní ochranu především svými tvrzeními, který musí uvést veškeré relevantní důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Nejvyšší správní soud se k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody vyjádřil například též v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, v němž konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení.
26. Soud shledal, že žalovaný požadavky judikatury na odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti žádosti naplnil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí popsal důvody první žádosti i druhé žádosti, tyto pak vzájemně porovnal, zároveň posoudil, zda v Uzbekistánu nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobce ke změně, která by mohla představovat skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu. Nové skutečnosti uvedené žadatelem v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vytvářet takovou situaci, ve které se zásadním způsobem změni postavení žadatele oproti předchozímu stavu, který byl zkoumán v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. K tomuto v daném případě nedošlo.
27. Soud toliko upřesňuje, že argumentace okolnostmi hodnými zvláštního zřetele mohla být posouzena v rámci § 11a odst. 4 zákona o azylu. Jedná se o ustanovení upravující diskreční pravomoc žalovaného, který může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2019 č. j. 2 Azs 101/2019-74, žalovaný nemusí výslovně uvést, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu, pokud všechny okolnosti, které byly zkoumány jako údajné nové důvody tvrzené žadatelem o azyl a mohly by být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné, vzal v rámci řízení o opakované žádosti v úvahu v dimenzi skutkové (zkoumal,

zda jsou stejné, anebo nové oproti důvodům v žádosti předešlé) i v dimenzi právní, tedy z hlediska dopadů na životní poměry žadatele.

28. Je zřejmé, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti, nic, co by nasvědčovalo výjimečnosti situace žalobce, nebylo zjištěno. Životní situace žalobce se nijak zásadně nezměnila, žalovaný, zdejší soud i Nejvyšší správní soud shodně konstatovaly, že situace žalobce nenaplnuje žádný důvod hodný zvláštního zřetele.
29. K námitce, že se žalovaný nezabýval bezpečnostní situací v domovském státě a nevyvrátil tvrzení žalobce stran nebezpečnosti pobytu v Uzbekistánu, soud konstatuje, že žalovaný se bezpečnostní situací v Uzbekistánu zabýval, došel k závěru, že se situace nijak nezměnila. Ke shromážděným podkladům žalobce neměl žádných výhrad a konkrétní nebezpečí není tvrzeno ani v žalobě. Není ani zřejmé, jakého nebezpečí ve vlasti se žalobce obává. Pokud jde o trestní stíhání, žalovaný i soudy již tuto otázku posuzovaly v předchozím řízení, přitom se situace nijak nezměnila. Stále nic nenasvědčuje tomu, že by šlo o některý z případů zmiňovaných judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 8. 12. 2021, č. j. 8 Azs 114/2021-46), podle které hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být azylově relevantní za předpokladu, že bude z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání významně vymykají obvyklým standardům země původu, tedy nejedná se o běžný trestní případ, ale o trestní stíhání, které je vykonstruované a je politicky či zájmově motivované a ovlivňované.
30. Soud ze všech shora uvedených důvodů žalobu neshledal důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
31. Žalobce zároveň požádal o přiznání odkladného účinku žalobě. Soud o tomto návrhu samostatně nerozhodoval, neboť ve lhůtě pro vydání rozhodnutí o odkladném účinku rozhodl ve věci samé.
32. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 20. ledna 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně